

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 24-1908)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Grundejerforeninger

Foreninger/Landboforeninger

Foreninger/Musik- og Musikerforeninger

Lystanlæg

Vennelyst

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 2. april 1908](#)
- 2) [Byrådsmødet den 9. april 1908](#)
- 3) [Byrådsmødet den 23. april 1908](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 2. april 1908 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 24-1908)

Indstilling fra Udvalget for "Vennelyst" om Afholdelse af Musik i Anlægget i Tidsrummet fra 31. Maj til 15. August 1908, og om at Restauratør Hans Rising antages som Etablissementets Vært for Sommeren.

Jul. Andersen fremlagde Indstillingen, der gik ud paa som sidste Sommer at lade et 25 Mands Orkester musicere i "Vennelyst". Udgiften vilde beløbe sig til ialt 9000 Kr. Indtægten ved Billetsalg og ved Udleje til Foreninger var anslaaet til 5200 Kr., og dertil kom en

Lejeindtægt af 1000 Kr. plus 100 Kr. for Lysanlægget. Den samlede Indtægt androg saaledes 6300 Kr., hvorefter det budgetterede Underskud vilde blive 2700 Kr. Da Pavillonen var brændt, var Forholdene væsentlig forskellige fra sidste Aar og maaske heller ikke saa tiltalende, men den gamle Teatersal kunde dog nok gøre Tjeneste som Restaurationsbygning. Med ringe Bekostning kunde der i den indrettes en udmærket Musiktribune, og god Køkkenplads kunde skaffes ved at lægge Vadskerummet til det nuværende Køkken. Muligvis vilde det dog saa blive nødvendigt at bygge et lille Skur til Vadskerum, men Bekostningen derved vilde blive saa uvæsentlig, at der ingen Grund var til at opholde sig ved den.

Der forelaa fire Tilbud om Leje af Restaurationen, nemlig fra Restauratørerne Kjerulff, Kramer, A. P. O. Berg og Hans Rising. Udvalget ansaa den sidste for i enhver Henseende at være Opgaven voksen og anbefalede derfor ham. Hvis der var Stemning for at gøre noget i den foreslaaede Retning, vilde Udvalget bede om, at der i nærværende Møde maatte blive taget en Beslutning. Værten skulde nemlig have nogen Tid til at samle Service, og der vilde medgaa nogen Tid til at foretage de omtalte Smaaforandringer. Endelig forelaa der Forespørgsel fra Arbejderorganisationerne, om de kunde leje Anlægget den 1. Maj, og de vilde dog være daarlig tjent med dette, hvis der ikke fandtes en Restauration.

Jakob Jensen vilde helst have "Vennelyst" udlagt som aaben Park, hvori der kunde holdes Koncerter med fin Musik een å to Gange om Ugen. Det forekom ham, at der burde have foreligget en mere detailleret Oversigt over, hvad Udvalget tænkte sig at foranstalte deroppe; en mundtlig Meddelelse kunde vel være paalidelig nok, men han vilde dog have sat Pris paa et specificeret Overslag.

Lottrup troede ikke, Borgerne vilde finde sig i at faa Restaurationen nedlagt, da man ikke havde andre Steder end "Vennelyst" at henvise store Forsamlinger til. For Tiden forelaa der saaledes Andragender om Leje af Anlægget saa vel fra Landboforeningen som fra Arbejderorganisationerne. Udvalgets Forslag var saa beskedent, at det burde vedtages, og det skulde ikke overskride den Sum, der var opført paa Budgettet. Ved at følge Forslaget vilde man desuden støtte den udmærkede Tanke at give god Musik til billig Entre samt opnaa at have et sammenspillet Orkester til Udstillingen.

Magnus Nielsen kunde i og for sig godt anbefale Indstillingen, men syntes ikke, man kunde være bekendt at afholde Koncerter i den gamle Teatersal, som burde stryges over med lys Maling og saa staa hen, som den stod. Det forbavsede ham, at Tomten endnu ikke var rørt,

da der dog efter Taksationen at dømme maatte henligge for 4000 å 5000 Kr. Materialier i den. Trækken havde altid været slem i "Vennelyst", særlig med vestlige Vinde, og værre vilde det blive, nu Pavillonen var borte, saa det vilde sikkert være heldigt under en eller anden Form at lave et Interiør, der foruden at beskytte tillige kunde se godt ud.

Bekostningen derved vilde kun beløbe sig til nogle faa hundrede Kroner; men vilde man saa bygge en lille Bræddehytte til Restauration, kunde det hele nok passere som midlertidig Foranstaltning, og saa kunde man blive fri for at bruge den gamle Teatersal uden til Spisninger.

S. Petersen kunde ikke forstaa Hr. Jakob Jensens Forslag om at gøre "Vennelyst" til en aaben Park, da Anlæget saa sikkert vilde give endnu mere Underskud. Han syntes ikke godt, man kunde trække alt ud mod Syd. Det kunde godt være, Hr. Jakob Jensen ikke havde særlige Interesser at varetage deroppe, men det havde "de andre Grundejere". Som midlertidig Foranstaltning var Forslaget meget godt. Man kunde efter det afholde Koncerter, og saa kunde Udvalget senere komme med Forslag om en ny Pavillon.

Vestesen maatte vægre sig ved at slutte sig til et Forslag, der forelaa saa uoplyst. Da Vennelystspørgsmaalet var saa omstridt, burde man lade det hvile, til man fik udarbejdet en helt ny Plan, særlig da nærværende Forslag ikke i nogen Maade vejledede Byraadet om, hvor Udvalget agtede at føre "Vennelyst" hen.

Byen var nu en anden, end da "Vennelyst" havde sin Succes, og Pavillonen havde ikke ophjulpet Etablissementet, saa der maatte først udarbejdes en Plan for, hvorledes Anlæget skulde behandles, inden man vedtog noget. Han vilde derfor foreslaa, at man saa bort fra "Vennelyst" i Aar. Skulde der nu laves et midlertidigt Traktørsted, vilde man atter komme til at handle forceret, og Anlæget var saa smukt, at det nok fortjente, at Ordningen af det blev baseret paa en ordentlig Plan, til hvis Udarbejdelse der helst burde sagkyndig Assistance, for Eksempel af en af Byens dygtigste Arkitekter, der kunde supplere Udvalget som sagkyndigt Medlem.

Mikael Johansen anbefalede Udvalgets Forslag, da det at lade Anlæget ligge hen vilde være ensbetydende med at omdanne det til aaben Park. Hvis Sommeren blev god, vilde det uden Tvivl betale sig. Da Tanken om de billige Folkekoncerter første Gang kom frem, blev den kaldt meget god. I 80erne var den gamle Teatersal blevet benyttet hver Uge, saa den kunde vel nok endnu, skønt primitiv, benyttes midlertidigt. Det var Nedlæggelse af "Vennelyst" som Forlystelsessted, der laa bag Modstanden mod Forslaget. Hvis Byraadet

vilde vedtage, at der skulde bygges en Pavillon i "Vennelyst", kunde han godt gaa med til at lade det hele hvile i Sommer, men ellers ikke. Under Udstillingen kunde en dygtig Vært nok presse en Del Folk ud i Anlæget, og saa vilde den nordlige Bydel dog ogsaa faa nogen Fordel af Udstillingen. Til større Fester var "Vennelyst" desuden uundværlig, men var der ingen Restauration, kunde Foreningerne ikke være tjent dermed, og de fleste af dem vilde ikke til Skovene. Selv om Anlæget muligvis nok vilde give en Smule direkte Tab, vilde den indirekte Vinding fuldt ud opveje dette, saa han maatte haabe, at Folketingsmanden for Nordre Kreds gjorde sit til, at Restaurationen blev bibeholdt. Det var hans Haab, at man trods alt kunde enes om at bygge en ny Pavillon, der kunde staa færdig til 1909, og han vilde antage, at der i Pavillonen, hvis den blev opført længere nede i Anlæget, hvad tillige vilde være heldigt for Sygehuset, tillige kunde drives en ret betydelig Vinterforretning.

Simonsen troede det ikke heldigt at ordne Forholdene i "Vennelyst" med Grundejerinteresser for Øje, saaledes som de Herrer S. Petersen og Mikael Johansen havde antydnet. Man maatte holde Grundejerinteresserne i Baggrunden og i Stedet for se paa de faktiske Forhold. Faren ved Udvalgets Forslag laa i, at man inden længe enten maatte give Værten Lov til at bygge eller selv gøre dette, og saa blev der let bygget for meget til, at man atter vilde rive det ned. Da de 6000 Kr. til Musik blev bevilget, var der mange, der tænkte, at der nok kunde musiceres uden nogen Restauration, men nu paaberaabte man sig de mange Fester som Støtte for denne. Hvis man af Hensyn til Festerne skulde bygge noget tidssvarende, vilde man komme meget langt ud, for saa vilde en lukket Danseestrate til 4-5000 Kr. være aldeles nødvendig. Forøvrigt kunde der godt boldes Fester med Taler deroppe uden Restauration. Det glædede ham, at Hr. Jul. Andersen anerkendte Hr. Rising som en dygtig Mand, selv om Hr. Rising solgte Spiritus.

Jul. Andersen udtalte, at naar Talen kom paa "Vennelyst", skulde man tro, hele Byens Ve og Vel afhang af dette Anlæg, og at Tanken om at gøre "Vennelyst" til en aaben Park næppe vilde vinde almindelig Tilslutning blandt Borgerne. Det syntes ham tilstrækkelig at gøre opmærksom paa, at de 600 Kr. til Vedligeholdelse ikke skulde blive overskredet, og han vilde yderlig forpligte sig til selv at betale, hvad mere Omforandringen vilde koste. Det var saavidt taltende kun at musicere øt Psir om møn dsi, vil dø folivo

rere. Hvad Tomten angik, kunde han oplyse, at Træværket var brudt ned og solgt mod kontant Betaling for 170 Kr. Netto og Metallet ligeledes, hvorimod det selvfølgelig ikke kunde falde Udvalget ind at bryde Fundamenterne ned, da den Mulighed, at der skulde

bygges igen paa samme Plads, ikke var udelukket. Det var meget rigtigt, at Trækken var generende, og skulde der bygges igen, vilde Udvalget da ogsaa tilraade, at den ny Bygning kom til at ligge enten højere oppe eller længere nede. Det sidste vilde ganske vist ikke være heldig for Anlægets Karakter, men Pavillonon kunde sikkert saa langt bedre svare sig og vilde komme til at ligge langt lunere; desuden kunde man saa komme bort fra Klagerne fra Sygehuset. Selvfølgelig var det rigtigt, at der maatte udarbejdes en helt ny Plan, men det havde Udvalget ikke haft Lejlighed til. Det forelagte Forslag var rent midlertidigt og forpligtede ikke ud over de ca. 372 Maaned, der kunde være Tale om. Der vilde altsaa slet ikke blive Tale om at bygge noget i Sommer; Udvalget gik fornuftigvis ikke med dertil, og Værten vilde selvfølgelig ikke være saa dum at bygge noget for den korte Tid. Hr. Simonsens Bemærkning om Hr. Rising kunde have været sparet, da Taleren her kun talte i sin Egenskab af Udvalgets Formand.

Müller bemærkede, at man med Undtagelse af "Vennelyst" ikke havde et eneste Sted i Byens Nærhed, hvor man i det frie kunde tilbringe en Sommeraften, og at det derfor ikke blot var Grundejerne, men Flertallet af Byens Borgere, der var interesserede i at bevare "Vennelyst" som Forlystelsessted. Naar Underskuddet kun vilde beløbe sig til 2700 Kr., skulde det ikke synes uforsvarligt at følge Udvalgets Forslag om en midlertidig Ordning for at bevare den gode Musik. Ved store Fester kunde man nok hjælpe sig med en aaben Danseestrate, som maatte lægges af dem, der holdt Festen. Forslaget var, som det ogsaa var stærkt fremhævet af Udvalget, rent midlertidigt, saa det var et vel stort Forlangende at faa noget tidssvarende ud af det. Det glædede ham, at man havde faaet Tilbud fra en virkelig smart Vært. Han troede ikke, at "Vennetyst" var stor nok til en zoologisk Have, saaledes som der havde været talt om, men selv i den Henseende foregreb den midlertidige Plan jo absolut intet.

Jakob Jensen var forbavset over, at Hensynet til Festerne skulde være Grund til at arrangere sig som foreslaaet. Arbejderorganisationerne havde ofte holdt Fest andre Steder og kunde gøre dette igen. Til Hr. S. Petersen vilde han sige, at han endnu aldrig ved Byens Sager havde varetaget Særinteresser og heller ikke i Fremtiden agtede at gøre dette. Den Borger, der ved Udøvelsen af et Tillidshverv røgtede sine særlige Interesser burde nedlægge sit Tillidshverv, enten han saa var Folketingsmand eller Byraadsmedlem. "Vennelyst" vilde aldrig blive som i den gamle Glansperiode, og han betvivlede, at Byraadet vilde give Lov til den Slags Løjer, som da foregik der. Ved store Fester kunde man tage en bestemt Sum for Anlægget, og Lejerne kunde saa selv sørge for en Vært. Det var hans

Overbevisning, at Udvalgets Forslag vilde være en Hindring for en endelig Løsning af Vennelystspørgsmaalet. Af Tilbuddene havde han set, at disse var indgivet i Henhold til Aftale med Udvalgets Formand, men han kunde ikke tænke sig Restaurationen lejet ud uden Serveringsret til Pladsen foran, og skulde en ny Pavillon nu ligge der, kunde der jo ikke serveres. Det var beklageligt, at Tomten ikke allerede var ryddet, da den foraarsagede, at Folk ikke kom i Anlæget, og han vilde henstille, at Udvalget snarest fik den ryddet samt tænkte videre over, hvad der endelig skulde gøres ved Anlæget.

Nørgaard sværmede ikke for Pavilloner og hævdede, at Forholdene i "Vennelyst" i de 20 Aar, han havde været i Byen, havde været alt andet end tiltalende. Han havde for 1 ½ Aar siden faaet det Indtryk, at de fleste Byraadsmedlemmer helst saa "Vennelyst" som en aaben Park, og det var et Spørgsmaal, om man ikke kunde komme Foreningerne i Møde uden at bygge en Koncertsal. Hvis der blev indrettet et mindre Konditori, kunde Folk samles til Friluftskoncerter om Aftenen, og saa kunde man ogsaa tage mod større Foreninger, som selvfølgelig selv maatte lægge en Danseestrate, hvis de ønskede en saadan. Skulde der imidlertid bygges et Konditori eller en Pavillon, vilde han fraraade, at Bygningen kom til at ligge i den nedre Del, da dette vilde være til Skade for Anlæget, hvorimod han kunde anbefale den gamle Sportsplads som en heldig Plads. Det var nemlig ikke egentlig Musikken, men Fyrværkeriet, der var til Gene for Hospitalet. For til 1909 at have "Vennelyst" i en god og smuk Skikkelse, enten der saa skulde bygges eller ej, maatte man nødvendigvis "gaa den af Hr. Vestesen foreslaaede Vej, idet det vilde være meget uheldigt, hvis der skulde bygges, at indgaa paa en Overenskomst som den af Udvalget foreslaaet, der let kunde hindre en god Løsning af Spørgsmaalet. Før det var afgjort, hvor en eventuel Bygning skulde ligge, kunde det ikke gaa an at udleje noget til en Vært. Da Hr. Harald Jensen saa ofte var nødt til at være i København, kunde der maaske være Anledning til at supplere Udvalget med endnu et Medlem og saa bede det snarest komme med Planer for en virkelig Ordning. Med Hensyn til Assurancesummen maatte han antage, at Selskabet nok vilde være villig til at udbetale Summen med Fradrag af de 15 pCt. og saa senere udbetale disse, naar der skulde bygges.

Lottrup pointerede, at "Vennelyst" var det eneste Areal, man kunde henvise mindre Udstillinger til. De Herrer Nørgaards, Vestesens og Jakob Jensens Udtalelser kunde kun opfattes som Obstruktion, for de Herrer's Mening var tydeligt, at "Vennelyst" skulde være en aaben Park, og saa maatte det øvrige Byraad rette sig efter dem. Udvalget mødte en

utilgivelig Kritik i enhver Retning, saa han havde mest Lyst til at udtræde af det.

Sabroe forstod ikke den Tone, der var anslaaet i denne neutrale Sag, og syntes åkke, den burde fortsættes, da alle vel kun havde Byens Interesser for Øje. Der maatte gøres noget, for at "Vennelyst" kunde blive et godt Tilflugtssted, men det kunde nok ske uden en Restauration, da de fleste ved Fester ikke nød noget. Han kunde ikke se, at Forslaget foregreb noget, men der kunde nok tænkes andre Udveje; de store Foreninger kunde saaledes benytte Telte. Da Indstillingen imidlertid var enstemmig, vilde han stemme for den under den Forudsætning, at Hr. Rising kun blev antaget for i Sommer, og at der hurtig kom Planer frem for Opførelsen af en stor Koncertsal. Udvalget burde suppleres med et bygningskyndigt Medlem.

Samuelson syntes ikke, man skulde bruge det Argument, at det ene Udvalgsmedlem ofte var fraværende. Hvis man ønskede Hr. Harald Jensens Nærværelse, skulde han nok give Møde. Det var ønskeligt, om Udvalget vilde tage denne Sag tilbage. Han kunde ikke se, hvad Forbindelse der var mellem Vennelystsspørgsmaalet og Spørgsmaalet om den nordre og søndre Bydel, og mente ikke, det kunde nytte vedblivende at læsse alt paa for Landsudstillingens Skyld. Ventilationen i den gamle Teatersal var saa slet, at det næsten var utiladeligt at stuve Folk sammen i den.

Mikael Johansen hævdede, at Ventilalationen var udmærket. Det forbavsede ham, at Udvalgets Forslag var kommet i nærværende Form, for Udvalget behøvede jo kun at gøre Indstilling om Værtsspørgsmaalet, da de 6000 Kr. til Musik i Forvejen var bevilget. Der var her aldeles ikke Tale om andet end noget rent midlertidigt, men Grunden til Modstanden var, at man ønskede aaben Park, og saa var Overgangen let, hvis der slet intet blev arrangeret i Sommer. Det glædede ham at slaa fast, at Hr. Nørgaard mente, at en Pavillon ikke var til Gene for Sygehuset, for hvis det var Tilfældet, vilde Sportspladsen nok være det bedste Sted. Han anmodede Udvalget om snarest at komme med Planer for et Koncertlokale.

Nørgaard havde aldrig lagt Skjul paa sin Mening om "Vennelyst" og havde ikke haft til Hensigt at gøre Obstruktion. Han kunde ikke stemme for at opføre en stor Pavillon, men skulde man have en saadan, vilde det være rigtigst snart at faa begyndt, saa den kunde staa færdig til Udstillingen. Da det imidlertid endnu ikke var fastslaaet, om man skulde have en Pavillon, og hvor denne eventuelt skulde ligge, kunde nærværende Forslag let forgribe en rationel Ordning. Med lidt god Vilje kunde der nok snart skaffes Forslag om en virkelig

Ordning. Han forstod ikke, at Tilhængerne af en Pavillon i "Vennelyst"- i denne Forbindelse kunde tale om Nord- og Sydinteresser, da han netop af Interesse for "Vennelyst" ønskede Anlægget uden Restauration.

Jul. Andersen meddelte, at Udvalget ikke havde fundet Anledning til for denne rent midlertidige Ordning Skyld at opstille skriftlige Konditioner. Anlægget var tidligere blevet udbudt, uden at der var kommet noget Tilbud; nu meldte der sig 4 Liebhave, og disse havde han med Udvalgets Billigelse sagt de førmtalte Vilkaar. Som før sagt ansaa Udvalget det for urigtigt at borttage Fundamenterne, men Hr. Jakob Jensen kunde jo komme med Forslag i saa Henseende. Han troede ikke, at et Konditori vilde vinde Tilfredshed blandt Borgerne, og hævdede, at det vist kun var en Teori, at Anlægget vilde blive ødelagt, hvis man byggede en Pavillon i dets nederste Del. Efter hans Mening var der kønnest oppe ved Dammene Der var i det hele taget mange Muligheder for en god Ordning. At bygge en egentlig Koncertsal var maaske ingen kommunal Opgave, men dersom man byggede fornuftigt, kunde en Sal, der var opført i anden Hensigt, nok bruges til Koncerter. Forøvrigt kunde der bygges baade ovenfor og nedenfor den gamle Pavillons Plads uden at kollidere med den midlertidige Ordning, som efter Udvalgets Mening ikke kunde foregribe noget som helst. Det var kun en Maaned siden, Pavillonen var brændt, saa der var ingen særlig Grund til at beklage sig over, at Udvalget endnu ikke var kommet med Planer for en endelig Ordning. Ventilationen i Teatersalen var udmærket, og Udvalget skulde skaffe oplyst, hvorledes Assurancesummen kunde faas udbetalt. Da det var en Forudsætning, at der skulde foreligge detaillerede Planer for Benyttelsen af de 6000 Kr. til Musik, havde Udvalget ikke ment sig berettiget til uden videre at arrangere Koncerter.

Jakob Jensen maatte tilbagevise Hr. Sabroes Reprimande om den Tone, hvori Diskussionen blev ført, og antage, at Hr. Sabroe havde overhørt Hr. S. Petersens Udtalelse. De 6000 Kr. til Musik var sat vaa Budgettet med den udtrykkelige Bemærkning, at der for deres Afbenyttelse skulde forelægges Byraadet en detailleret Plan. Han vilde antage, at Udstillingskomiteen drog Omsorg for saa mange Forlystelser, at Pavillonen i "Vennelyst" vilde være helt overflødig. At anlægge en Pavillon forneden i Anlægget kunde blive meget kønt fra Facadesiden, men om det vilde blive kønt fra Vennelystsiden var en anden Sag. Naar han ønskede "Vennelyst" udlagt til aaben Park, var det, fordi han ønskede at gøre Anlægget tilgængeligt for saa mange som muligt. Da den sidste Ordning blev truffet, kom man desværre bort fra at holde "Vennelyst" aaben, for Flertallet havde end ikke Raad til at betale de 15 Øre i Entre. Han vilde henstille, at en Forhandling med Selskabet angaaende

Assurancesummen blev overladt til Kasseudvalget.

Samuelsen troede, at der vilde medgaa for mange Penge, hvis man skulde antage en Arkitekt. Tidspunktet var nu inde for at faa en endelig Løsning af Vennelystsagen, og han vilde stemme for aaben Park.

Mikael Johansen erindrede, om, at der kun om Aftenen blev taget Entre, og at Anlæget om Dagen stog aaben. Dersom der slet ingen Entre skulde tages til Koncerterne, vilde Forholdene vel ikke blive helt hyggelige. Det var særdeles rigtigt, at København havde flere aabne Parker, men saa havde Byen til Gengæld "Tivoli". Han vilde slaa fast, at det . var Hr. Nørgaard, der foreslog, at Forhøjelsen paa Posten for ekstraordinære Udgifter skulde anvendes til Musik i "Vennelyst".

Nørgaard gjorde gældende, at Forslaget om Pengene til Musik ikke var blevet stillet saaledes, som Hr. Mikael Johansen mente. Man havde ganske vist opført et Beløb til Musik, men det hele var holdt hen paa det uvisse, da Pengene kun maatte anvendes efter Byraadets nærmere Bestemmelse. Hvis de 6000 Kr. var bevilget til Musik, behøvede man jo ikke at have opført dem under Posten for ekstraordinære Udgifter.

Formanden bekræftede, at Hr. Nørgaards Fremstilling var i Overensstemmelse med det passerede.

Olesen var Tilhænger af at gøre "Vennelyst" til en aaben Park, men indsaa ikke, hvorledes Udvalgets Forslag kunde foregribe en saadan Ordning, da det kun gjaldt for den kommende Sommer. Han havde den Opfattelse, at de 6000 Kr. til Musik var bevilget, saa han mente det rigtigst at arbejde efter det engang vedtagne.

Jul. Andersen troede ikke, man for de daarlige Elementers Skyld helt kunde undvære en Entre, men han havde intet imod, om Entreen skulde gaa ned til 5 eller 10 Øre, da det afgørende var at skaffe den bedst mulige Musik for de billigst mulige Penge, saaledes at det størst mulige Publikum kunde faa Del i Godet. For Resten troede han ikke, at nogen med Rette kunde beklage sig over at give 15 Øre for at høre Musik af et 25 Mands Orkester i 3 Timer. Hvis Byraadets Flertal ønskede "Vennelyst" som aaben Park, maatte man hellere slaa det fast med det samme, for saa var der ingen Grund til at paakalde sagkyndig Assistance og udarbejde Planer.

Formanden syntes ikke, man nu kunde endelig bestemme "Vennelyst"s Skæbne.

S. Petersen maatte protestere imod at have varetaget Særinteresser ved Byraadsarbejdet.

Nørgaard ansaa Teaterpladsen for det bedste Sted at lægge et Konditori.

Jakob Jensen vilde med Glæde gaa med til i nærværende Møde at tage en endelig Beslutning for "Vennelyst"s Fremtid. Dersom "Vennelyst blev aaben Park, og hvis der der blev holdt

2 Koncerter om Ugen og ikke udskænket Spiritus, skulde man nok blive fri for de uheldige Elementer.

Samuelson tilraadede, at der ikke ved dette Møde skete nogen Vedtagelse for, om der skulde bygges eller ej.

Mikael Johansen syntes ikke, Byraadet kunde udtale sig om, hvorvidt der skulde bygges eller ej, inden det saa nærmere Planer. De fleste Tilhørere ved Koncerter vilde gerne nyde noget, men et Konditori vilde være det værste af alt.

Sabroe var overbevist om, at Forholdene vilde blive bedre med en Restauration end uden en saadan.

Indstillingen forkastedes.

Uddrag fra byrådsmødet den 9. april 1908 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 24-1908)

Henstilling fra Forskønnelsesudvalget til Byraadet om at tage Beslutning med Hensyn til Benyttelsen af "Vennelyst" i den kommende Sommer samt med Hensyn til den fremtidige Ordning for Anlæget.

Vedlagt var Andragender fra "Aarhus Amts landøkonomiske Selskab" og "Foreningen af Grundejere og Næringsdrivende i Aarhus nordre Bydel" om, at der bygges en ny og tidssvarende Pavillon i Anlæget, samt fra sidstnævnte Forening tillige om, at der i den kommende Sommer maa blive afholdt Koncerter i Anlæget.

Et Andragende (J. Nr. 35-1908) fra "Aarhus Orkesterforening" om Fortsættelse af de kommunale Koncerter blev behandlet samtidig.

Jul. Andersen udtalte, at Forhandlingen nu kunde have været sparet, hvis man sidste Gang

havde behandlet Sagen for aabne Døre, idet den da førte Forhandling havde været ret udtømmende. At Sagen da havde været for i lukket Møde, skyldtes nærmest ham, fordi han ikke kunde tænke sig Spørgsmaalet om Anlægets Udlejning og Besættelsen af Værtpladsen behandlet hver for sig. Forhandlingen sidst og det, der i Ugens Løb var gaaet for sig ved Møder og i Pressen, gjorde, at der nu var en stærk Stemning for at faa truffet en Ordning, og Udvalget ønskede derfor at spørge Byraadet, om "Vennelyst" skulde være en aaben Park, om der i Anlæget skulde bygges en mindre Tepavillon, eller om der skulde bygges en rummelig mere tidssvarende Sommerkoncertsal. Inden Udvalget søgte sagkyndig Assistance, maatte det desuden afgøres, om der overhovedet skulde bygges, eventuelt hvorledes. Andragendet fra Beboerne i det nordlige Kvarter faldt i Hovedsagen sammen med Udvalgets Ønsker. Det første af Udvalgets Spørgsmaal, det om at gøre "Vennelyst" til en aaben Park, havde nok en Del Tilhængere, men der havde ogsaa ved sidste Behandling hævet sig Røster for at bygge en Tepavillon, og endelig havde der ogsaa sidst været nogle, ganske vist kun et Mindretal, der ønskede en tidssvarende, rummelig Restauration, som tillige kunde benyttes som Koncertlokale. Den sidste Ordning var Udvalget enig om at anbefale. Det var sikkert, at mange Foreninger, f. Eks.

Landoforeningen, Sportsforeningerne, de politiske Foreninger o. fl., vilde føle det som et Savn, hvis der ikke kom en saadan Restauration, og det kunde ikke nytte at henvise disse Foreninger til Skovene, da de for at bestride deres Udgifter maatte være et Sted, hvor de kunde tage Entre. Endelig vilde det være umuligt at faa Selskaber som de finske Sangere hertil, hvis der ikke kunde skaffes dem Dækning for deres Udgifter. Han var imod at bygge en Tepavillon, netop fordi den væsentligste Mangel ved den gamle Pavillon havde været, at den var for lille. De tidligere daarlige Forhold skyldtes i første Række de daarlige Lokaler, der ogsaa havde gjort det vanskeligt at faa en ordentlig Vært. Nu var man i det heldige eller uheldige Tilfælde, at Bygningen var brændt, saa nu forekom det ham, at der var Lejlighed til at benytte Assurancesummen, Beløbet maaske noget forhøjet, til at faa noget virkelig tidssvarende. Udvalget henstillede derfor, at det fik Bemyndigelse til at fremskaffe Tegninger og Overslag for en ny, større Pavillon. Han vilde tilraade, at man behandlede Spørgsmaalet om den fremtidige Ordning før Spørgsmaalet om den midlertidige Ordning, da dette sidste formentlig mere faldt sammen med Orkesterforeningens Andragende.

Lottrup bekræftede, at hele Udvalget ønskede en større Pavillon og ikke en Tepavillon. Det vilde være meget beklageligt, om den sidste Vedtagelse skulde medføre, at det udmærkede Orkester ikke skulde komme til at musicere i Sommer.

Filtensborg troede, at det vilde være upraktisk at bygge en Koncertsal. Den sidste Pavillon havde kun beredt Skuffelser, saa man skulde ikke ved at bygge en stor Pavillon gøre Fejlen om igen. En tidssvarende Koncertsal skulde kunne rumme mange hundrede Mennesker og burde for at komme til sin Ret ligge inde i Byen. Desuden var det ikke en kommunal Opgave at bygge en Koncertsal. "Vennelyst" havde tilmed tabt den Betydning, det havde i gamle Dage, nu da Dampbaade og Sporvogne bevirkede, at Folk søgte ud til Skovene. Det mest praktiske vilde derfor sikkert være at opføre en mindre Pavillon til Sommerbrug til en Snes tusinde Kroner. Han havde intet imod, at der blev ofret noget paa Musik i Sommer, men syntes, at Forholdene i Anlæget var saa uhyggelige, at man næppe fik nogen Fornøjelse deraf.

Jakob Jensen var stemt for at udlægge "Vennelyst" som aaben Park, hvad ikke vilde forhindre, at der kunde afholdes Koncert et Par Gange om Ugen. Derved vilde det ogsaa blive muligt for det store Publikum at komme i Anlæget. Sidste Aar havde Forholdene været grelle, for vel havde Entreen kun været 15 Øre, men naar en hel Familie skulde ind, blev det dog til noget, da man ogsaa for at være velset maatte nyde noget. En Familiefader kom derved let til at ofre mindst en 3 Kr., og det havde Flertallet af Borgerne ikke Raad til. Man burde derfor ikke lukke Anlæget, som kunde blive et udmærket Sted at komme for dem, der ikke havde Tid til at tage ud til Skovene. Set fra et Afholdsstandpunkt skulde hans Mening om Ordningen synes at være udmærket, og han kunde derfor ikke forstaa Udvalgets Formands Stilling. Hvis Anlæget blev aabent og man kun fik de enkelte store Koncerter, medens Folkeforlystelserne kom bort, kunde en saadan Ordning kun være til Gavn og Glæde for Patienterne paa Sygehuset, for som Forholdene var nu, at de syge skulde skræmmes op af Rabalderet fra "Vennelyst", var det en ren Skandale. Han haabede, at Byraadet gik med til at gøre "Vennelyst" til en aaben Park, hvori der kunde afholdes et Par fine Koncerter om Ugen, helst gratis. Musikken i Fjor havde vel været udmærket, men den havde været for dyr for det brede Lag.

Simonsen beklagede, at sidste Behandling af Vennelystsagen ikke havde været offentlig, for derved vilde man være blevet fri for en Del giftigt Avissskriveri. Der var blevet sagt, at Byraadet havde stemt Musikken ned, og Musikerne var derved blevet opskræmt; men dette var falsk, for i Virkeligheden blev der slet ikke foretaget nogen Afstemning angaaende Musikken, som tværtimod var blevet rosende omtalt fra alle Sider. En anden Side af Sagen var naturligvis, om Orkesteret vedblivende udelukkende skulde spille i "Vennelyst", eller om det ikke hellere ogsaa skulde spille andre Steder, saa de øvrige Bydele ligeledes kunde

faa Glæde af det. Hvis der i den kommende Sommer skulde musiceres seks Gange om Ugen, kunde de 6000 Kr. naturligvis ikke slaa til, men Værterne i Skovpavillonerne kunde vel ogsaa staa sig ved at give et klækkeligt Tilskud for at faa Musikken nogle Dage om Ugen, saaledes at den nødvendige Sum kunde komme ind. Han kunde ikke se, hvorfor der ikke kunde afholdes Koncert i "Vennelyst" et Par Gange om Ugen, fordi der ingen Pavillon var, og hævdede, at der i Sommer slet ikke kunde musiceres, hvis der skulde bygges. Ogsaa til Fester og Møder kunde "Vennelyst" nok bruges, selv om der ingen Pavillon fandtes. Arbejderne, som nu androg om at leje Anlægget den 1. Maj, vilde næppe være ked af, at der ingen Pavillon fandtes, for man maatte i saa Tilfælde gaa ud fra, at Byen vilde stille sig mere liberalt med Hensyn til Lejen. Tidligere havde de, der holdt Fest, været nødt til at tage en ret stor Entre og til at etablere Dans og andet Gøgl for at faa Udgifterne dækket, men det vilde de saa blive fri for. Der var derfor en Mulighed for at gøre de politiske Fester baade bedre og billigere. Hele denne Sag var iøvrigt slaaet op til et stort Nummer, og hvordan den end blev afgjort, vilde der blive hvirvlet en stor Sky op, men han maatte vægre sig imod at skulle tilhøre noget "Sydparti", hvis der overhovedet fandtes et saadant, fordi han ikke af Hensyn til Grundejerne vilde være med til atter at bygge i "Vennelyst". Pavillonen i Varna var vedtaget, saa der var slet ikke tænkt paa at anvende Assurancesummen til den. Mere tiltalende vilde det være at benytte Pengene til en stor og moderne Pavillon i Riis Skov i Stedet for de tre gamle Pavilloner, som nok kunde trænge til Afløsning. Hvis Byen nu vilde skyde en Snes tusinde Kroner til, kunde man faa en udmærket Pavillon i Riis Skov, som man fik det i Marselisborg Skov. Paa den Maade vilde Pengene blive i den nordre Bydel, og saa kunde Beboerne paa Trøjborg, der vel havde været de førende i denne Sag, nok være tilfreds.

Nørgaard glædede sig over, at Udvalget med Henstillingen havde opfyldt Byraadets Ønske, men beklagede, at man fra anden Side havde forstaaet det saaledes, som om Byraadets Flertal havde noget imod vedblivende at afholde Koncerter. Forholdet var jo nemlig kun, at man ikke kunde tage Standpunkt til noget som helst, før man vidste, hvorledes den endelige Ordning med "Vennelyst" skulde være. Det vilde have været rart, om Diskussionen sidst var blevet ført for aabne Døre, for saa kunde Stormløbet mod Vejrmøllerne været undgaaet. De støjende Fester med Karruseller etc. havde stedse været til Gene for Hospitalet og vilde i Fremtiden ogsaa blive til Gene for den muligvis kommende Fødselsstiftelse, men mindre støjende Fester kunde nok vedblivende afholdes i Anlægget, og derfor vilde det maaske være rigtigt, at man der fik en mindre Restauration, tilmed da Koncerterne vanskeligt fik

synderlig Tilslutning, hvis Folk intet kunde faa. Han vilde derfor tilraade, at man byggede en mindre Pavillon omtrent som Jostys og det snarest muligt, saaledes at man kunde være færdig til Udstillingen, for det vilde dog være overordentlig harmeligt, om man under denne skulde ligge midt i Byggeriet, og det kunde man nemt være kommet til, hvis man var gaaet ind paa en midlertidig Ordning uden først at have besluttet, om der skulde bygges eller ej. Han var enig med Hr. Filtenborg i, at Opførelsen af en Koncertsal ikke var en kommunal Opgave. En Koncertsal vilde tilmed blive saa kostbar, at Byen næppe havde Raad til at paatage sig den Opgave. Han præciserede endelig sit Standpunkt derhen, at "Vennelyst" burde være en aaben Park, hvortil der kun ved enkelte Lejligheder skulde tages Entre, og at der i Anlægget skulde bygges en mindre Pavillon.

Vestesen hævdede, at det ikke var muligt at tage Standpunkt til en midlertidig Ordning, før man vidste, hvor hele Ordningen skulde føres hen. Det glædede ham derfor, at man nu kunde faa Spørgsmaalet endelig klaret, men det forekom ham, at Udvalget lige saa godt kunde have spurgt om den endelige Ordning umiddelbart efter Branden. Saa kunde den bortløbne Tid været brugt til at tilvejebringe ordnede Forhold, og der var meget at ordne. Bygningerne laa nu altfor sammenpakket, og den gamle Fjællebod var et kedeligt Minde fra Fortiden. I Fjor var Udvalget kun efter Byraadets Ønske gaaet med til at foranstalte Koncerter i "Vennelyst", men nu hævdede Udvalget, at Ordningen af Musikforholdene var den første Opgave, der maatte løses. De to Standpunkter om aaben Park eller et mindre Konditori faldt i Virkeligheden noget sammen, saa Sagen stod vel egentlig paa, om der skulde bygges en stor eller en lille Pavillon. Hele Udviklingen syntes imidlertid at pege paa at faa et mindre Traktørsted liggende paa en. lun og smuk Plads, og paa at faa den gamle Fjællebod bort, saaledes at der kunde faas et hyggeligt Parti frem, hvor der nu kun var Uhygge.

Det tredje Standpunkt, slet ikke at bygge, vilde næppe føre til noget, da Kravet om en mindre Pavillon alligevel snart vilde komme, og han vilde derfor anbefale, at man bemyndigede Udvalget til at fremskaffe Forslag om Opførelse af en mindre Pavillon, og at man opgav al Tale om Koncerter, til Anlæggets Skæbne var afgjort.

Mikael Johansen hørte til dem, der mente, at man sidst i Grunden stemte imod Koncerterne. Det glædede ham, at Stillingen nu syntes en anden, for saa kunde man maaske ved nærværende Møde vedtage at fortsætte Koncerterne som i Fjor og bemyndige Udvalget til i den Henseende at disponere over de 6000 Kr. Mellem Teatersalen og den

nedbrændte Pavillon vilde der være en udmærket Koncertplads. I et Dagblad var den Tanke blevet fremsat, at man under Udstillingen skulde forlægge samtlige Forlystelser til "Vennelyst". Denne Tanke kunde han give sin fulde Tilslutning, da han troede, den i tredobbelt Betydning vilde være heldig. Folk vilde ved en saadan Ordning blive spredt mere ud over Byen, Indkvarteringen vilde blive lettet, for Hotellerne kunde naturligvis ikke tage imod alle de fremmede, og endelig kunde en Del af det, Udstillingen maatte bygge i "Vennelyst", bygges permanent og senere gaa over til Kommunen. Denne Ordning vilde være til Gavn baade for Byen og Udstillingen. Der havde nu i mange Aar været Koncertlokale i "Vennelyst", saa Branden skulde nødvendig give Anledning til nogen Forandring; men skulde der bygges et Koncertlokale, maatte Pladsen derfor sikkert helst vælges i den nederste Del af Anlæget, saaledes at der ogsaa kunde drives Vinterforretning. Idet han stillede Forslag om, at man bemyndigede Udvalget til at anvende de 6000 Kr. til Koncerter i "Vennelyst" i den kommende Sommer, og at man anmodede det om snarest at komme med Forslag angaaende Anlæggets Fremtid, advarede han imod at træffe en saadan Ordning, at Landboerne blev nødt til at forlægge deres Fester ud til en eller anden Landstation.

Samuelson var stemt for at gøre Anlæget til aaben Park og for at fortsætte den kommunale Musik, om end ikke med Koncerter hver Aften. Endvidere fandt han det heldigst, at Koncerterne var gratis, og saa intet til Hinder for at afholde dem, selv om der ingen Restauration skulde være. Foreninger kunde let faa en Vært til at servere deroppe, ja de vilde endog tjene Penge ved en saadan Ordning. Det vilde være rigtigst nu at afgøre, om der skulde bygges en Pavillon eller ej, hvorimod det vilde være uheldigt, inden det var afgjort, om der overhovedet skulde bygges, at lade udarbejde Planer. Man kunde ikke blive ved at sætte sig i Bekostning af Hensyn til Landsudstillingen, særlig naar man paa Forhaand vidste, at Foranstaltningen efter al Sandsynlighed ikke kunde bære sig. Han gad vide, hvad Fordel Borgerne kunde have af, at de fremmede blev trukket ud i "Vennelyst", for med de Samfærdselsmidler, Sporvogne, Automobiler og Droscher, man nu havde, vilde de fremmede jo kun komme til at køre igennem Byen. Hvis Udstillingen skulde svare sig, maatte Forlystelserne ikke trækkes bort fra den, saa Udstillingskomiteen gik næppe ind paa at forlægge Forlystelserne til "Vennelyst".

Müller var overrasket over at høre, at Musikken ikke blev stemt ned ved sidste Møde, for Udvalgets Indstilling, der blev forkastet, gik jo netop ud paa at fortsætte Koncerterne i "Vennelyst" i den kommende Sommer. Han var uenig med Hr. Vestesen i, at Spørgsmaalet

om Anlægget som aaben Park og Spørgsmaalet om at bygge en lille Pavillon var identisk. Hvis "Vennelyst" skulde være en aaben Park, burde der næppe bygges.

Vilde man derimod bevare "Vennelyst" som Sommertilflugtssted, maatte der nødvendigvis bygges en Pavillon med Koncertlokale. Naturligvis vilde det koste Penge, men naar Aarhus ønskede at være en Storby, maatte Byen ogsaa ofre noget paa det, der prægede en Storby. Derimod kunde han være enig med Hr. Vestesen i, at Spørgsmaalet var, om der skulde bygges en stor eller en lille Pavillon. Den værste Fejl ved den gamle Pavillon havde været, at den var for lille, saa skulde man bygge igen, gjaldt det om at bygge stort nok, helst med en Sal for 1000 á 1500 Tilhørere. Byggede man saaledes, kunde Pavillonen ogsaa bruges om Vinteren, f. Eks. af Musikforeningen, der nu var nødt til at leje Teatret, som var meget uheldigt for Kammermusik. Han kunde slutte sig til dem, der mente, at skulde man bygge, skulde det være tilstrækkelig stort, ellers slet ikke.

Formanden forekom det, at man maatte se paa Sagen fra et alment kommunalt Synspunkt og ikke paatage sig Opgaver, der laa udenfor det kommunale Omraade. Det vilde være udmærket at faa en virkelig god Koncertsal, men at bygge en saadan var ikke en kommunal Opgave og laa for Øjeblikket tillige over Kommunens Evne. En Koncertsal vilde komme til at koste om ved en 300000 Kr., og en saa betydelig Udgift i det Øjemed vilde de fleste dog sikkert vige tilbage for. Endelig vilde en Koncertsal i "Vennelyst" faa en meget uheldig Beliggenhed, da den vilde komme til at ligge for afsides, hvis den skulde opføres i Anlæggets øverste Del, og skulde den ligge for neden, vilde det være uheldigt for Anlægget. Nu var der imidlertid kun Spørgsmaal om en Sommerpavillon, og han var mest tilbøjelig til at slutte sig til dem, der ønskede "Vennelyst" udlagt som aaben Park, men foreløbig var der dog den Betænkelighed derved, at man saa de første Aar ikke havde noget Sted, hvortil man kunde henvise Foreninger og større Fester. Det heldigste vilde derfor være at kombinere Forslaget om aaben Park med Forslaget om en Tepavillon eller et Konditori, muligvis med et saa stort Køkken, at det kunde paatage sig Fællesspisninger. Maaske kunde man ogsaa gaa lidt videre og bygge en lettere Sal, der kunde benyttes til Koncerter om Sommeren i daarligt Vejr og til Spisninger. Antagelig vilde det dog blive for dyrt at strække sig saa vidt. Han var enig med dem, der mente, at Koncerterne ikke blev stemt ned ved forrige Møde, og hævdede, at det af Forhandlingen forud for Afstemningen tydeligt fremgik, at man kun ønskede Oplysning om, hvilken endelig Ordning der skulde træffes med "Vennelyst". Han vilde gerne gaa med til at fortsætte de kommunale Koncerter og

foreslog, at Udvalget oprettede Kontrakt med Orkesteret om at musicere enten det ene eller det andet Sted.

Nørgaard gjorde gældende, at Byraadet sidst kun sendte Sagen tilbage til Udvalget, og citerede dernæst Hr. Müllers Udtalelser i Mødet den 27. Septbr. 1906, hvoraf det fremgik, at Hr. Müller ikke syntes, at Kommunen havde nogen Interesse af at beholde "Vennelyst" som Forlystelsessted. Med Udvalgets nuværende Henstilling var der først kommet Klarhed over Sagen. Han kunde være enig med Hr. Samuelsen i, at man ikke vedblivende kunde bringe Offere for Udstillingens Skyld, og i, at det vilde være kedeligt at ofre noget for Forarbejder, dersom der var Stemning for ikke at bygge. En stor Sal til 1000 á 1500 Mennesker fik man ikke for under 3-400000 Kr., og det gik dog vist ingen med til. Han kunde for saa vidt godt efter Afstemningen gaa med til at slutte Overenskomst med Orkestret om Koncerter i Sommer, men vilde dog henstille, at Udvalget kom med Forslag i den Henseende til næste Møde.

Filtensborg foreslog, at man bemyndigede Udvalget til med sagkyndig Assistance at lade udarbejde Planer for en Pavillon til højst 20000 Kr. For denne Sum kunde man faa en Sommerrestauration af passende Dimensioner, omtrent som den der skulde bygges ved Ørnereden. Hvis Udvalget vedblivende holdt paa kommunal Musik i "Vennelyst", kunde han godt gaa med til at lade musicere et Par Gange om Ugen; men han troede ikke, man vilde faa nogen Fornøjelse deraf.

Jul. Andersen gad vide, hvorledes den Stærekasse til 20000 Kr. vilde komme til at se ud. Naar Hr. Jakob Jensen vilde have Anlægget aabent, var det mærkeligt, at Socialdemokraterne altid lukkede det, naar de holdt Fester deroppe. Det var nødvendigt at skaffe Indtægter, og Erfaringen viste, at man ikke blev fri for de daarlige Elementer, naar Adgangen skulde være fri. Anlægget kunde være udmærket for unge at promenerer i, men de ældre, der vilde nyde Musikken, vilde efter Hr. Jakob Jensens Forslag være afskaarne fra at være der oppe, da man vel næppe kunde tænke sig Muligheden af, at Kommunen vilde ofre 20-30000 Kr. til Stole, tilmed da disse højst sandsynligt snart vilde blive ødelagt. Naar Hr. Jakob Jensen endvidere mente at tale ud fra et udmærket Afholdsstandpunkt, maatte det dog siges, at "Vennelyst" næppe var blandt de Steder, hvor der blev drukket mest. Taleren regnede desuden med, at det store Flertal om en 10-15 Aar vilde være kommet til deres Fornufts fulde Brug, og saa vilde man i Vennelystpavillonen have en udmærket Afholdsrestauration. Hvis man forbød de larmende Indretninger, kunde "Vennelyst" sikkert

ikke være til Gene for de syge paa Hospitalet; men forøvrigt kunde Genen vel ogsaa formindskes eller helt forsvinde, hvis Pavillonen kom til at ligge et andet Sted. Larmen vilde desuden mere og mere dæmpes, efterhaanden som Anlægget voksede til. Naar Hr. Simonsen mente, at Musikken ikke blev stemt ned, maatte han gñre opmærksom paa, at Referatet viste, at der forelaa en Indstilling om Musik af et 25 Mands Orkester med et forventet Underskud paa 2700 Kr., og at denne Indstilling blev forkastet. Endvidere maatte Hr. Simonsen erindre, at Værten nok kunde tilkomme en Afgift af Foreningerne, da disse gerne benyttede Anlægget en en Søndag. At lade Orkesteret musicere skiftevis i "Vennelyst" og i Skovene vilde være praktisk umuligt. Udvalgets Indstilling i sidste Møde kunde ikke foregribe noget som helst, da den kun gik ud paa at afholde Koncerter i 2 ½ Maaned og engagere en Vært for 3 ½ Maaned. Der udover bandt den ikke Byraadet i nogen Henseende. Med Hensyn til mulig Forstyrrelse for Fødselsstiftelsen maatte han sige, at foreløbig havde man jo ikke Stiftelsen; maaske fik man den slet ikke, men skulde man faa den, kunde den vel nok lægges lidt længere ude. Det var en Skønssag, om Opførelsen af en Koncertsal var en kommunal Opgave; men at det var en udmærket Foranstaltning af Kommunens Kasse at lade afholde god Musik, derom kunde der næppe tvistes. Hr. Vestesen mente, at Spørgsmaalet om "Vennelysts" Fremtid forlængst kunde have været afgjort, men det maatte dog erindres, at det ikke var nogen Evighed siden, at Pavillonen brændte. Det var meget rigtigt, at Udvalget i sin Tid ikke straks var med paa den kommunale Musik; men ved nærmere Overvejelse fandt det, at Hr. Filtenborgs Tanke om Musikken var udmærket, og nu vilde man sikkert nok anerkende, at Udvalget havde gjort sit bedste for at udføre Tanke, som Hr. Filtenborg forøvrigt havde megen Ære af. At nedbryde Teatersalen, eller "Fjælleboden" som Hr. Vestesen kaldte den, vilde næppe være forsvarligt paa nuværende Tidspunkt, da mange Foreninger benyttede den til Dansesal. Hr. Mikael Johansen havde berørt, at Lanboforeningerne ikke gerne maatte bringes til at holde Fester andet Steds; Taleren skulde ikke opfordre Landboerne til at tage fra Aarhus, men der var dog blevet sagt af indflydelsesrige Landboere, at en Flytning af Festerne til en Land station ikke var helt utænkelig. Dette var et Argument, som formentlig dog maatte veje noget. Det var aldeles ikke af Hensyn til Udstillingen, at Udvalget ønskede at bygge, men naar mange andre Hensyn gjorde det nødvendigt at bygge, var det dog naturligt, at Forholdene blev ordnet, saaledes at "Vennelyst" kunde staa fiks og færdig til Udstillingen. Derved, vilde der tillige bødes noget paa, at Udstillingen blev Syd for Byen. Han skulde gerne erkende, at han ikke kunde være med, hvis der som nævnt skulde bygges for 300000 Kr., men en saa stor

Sum vilde absolut heller ikke være nødvendig. For en 75000 Kr. eller lidt mere kunde der skabes fuldt ud tilfredsstillende Forhold. Udvalgets Stilling var ret vanskelig, da Byraadet jævnlig gjorde det den Ære at forkaste dets Forslag.

Simonsen hævdede, at Musikken ikke blev stemt ned ved sidste Møde, og at Afstemningen fra flere Sider blev motiveret med, at der godt kunde musiceres i "Vennelyst", uden at der skulde være nogen Restauration; men Forslaget om Musik var blevet kædet sammen med andet, der syntes umuligt. Naar man i sin Tid gik med til den kommunale Musik, var det i den Hensigt at prøve den sidste Udvej for at redde "Vennelyst", og ikke fordi man erkendte at have Forpligtelse til at skaffe Borgerne kunstneriske Nydelser. Forøvrigt var det vist en ret udbredt Mening, at Byen ikke burde ofre saa mange Penge til Musik, men i ethvert Fald var det givet, at Spiritus og Kunst ikke havde noget med hinanden at gøre. Man skulde synes, at Sporene fra "Vennelyst" maatte skræmme, for det var ubestrideligt, at de større Fester der ikke altid havde været saa hyggelige, som de burde, men for Omkostningernes Skyld var Foreningerne nødt til at afholde Dans, og den førte let Drikkeri med sig. Det var derfor mærkeligt at høre Afholdsfolk anbefale at fortsætte, naar det ikke var nødvendigt. Naar Foreningerne kunde blive fri for at give Afgift til Værten samt faa Anlægget overladt for en mindre Leje, kunde Dansen stryges, og Festerne vilde faa et langt bedre Præg. Han vilde henstille, at der først blev stemt om, hvorvidt "Vennelyst" skulde være en aaben Park, for hvis det blev forkastet, kunde han eventuelt stemme for en mindre Tepavillon. Derimod kunde han ikke gaa med til en stor Pavillon. "Vennelyst" vilde næppe egne sig hverken til zoologisk Have eller til "Tivoli". For de 6000 Kr. kunde der ikke skaffes Musik efter samme Ordning som i Fjor, saa han vilde endnu engang henstille til Udvalget at forhandle med Skovværterne om, hvad de vilde give for at faa Musikken nogle Aftener. Maaske kunde der ved at lade Orkesteret spille to Aftener om Ugen i "Friheden", to Aftener i Riis Skov og to Aftener i "Vennelyst" skaffes det nødvendige Beløb, og ved den Ordning vilde hele Byen kunne faa godt af Musikken, samtidig med at man opnaaede at have et sammenspillet Orkester til Udstillingen.

Formanden henstillede til de følgende Talere, hvoraf der endnu var indtegnet 5, at fatte sig i Korthed.

Jakob Jensen ansaa det for umuligt at finde en anden Plads til Fødselsstiftelsen, da denne forlangtes lagt nær op til Hospitalet Han kunde ikke forstaa Hr. Jul. Andersens Maade at udrydde Spiritus paa og hævdede, at Udvalget selv var Skyld i dets vanskelige Stilling.

Byraadet ønskede en sund og fornuftig Administration. Udvalgets Indstilling var sidst blevet stemt ned, fordi den var mindre heldig, og ikke fordi man havde noget imod at afholde kommunal Musik. De aller fleste af dem, der havde talt for aaben Park eller en Tepavillon, havde tværtimod været enige om, at der alligevel godt kunde afholdes Koncerter. Der kunde aldeles ikke tvære Tale om at lægge Udstillingens Forlystelser op i "Vennelyst", og antagelig vilde Hr. Mikael Johansen nok se at beholde disse paa Udstillingspladsen, hvis Udstillingens Interesser skulde varetages. Det var ret mærkeligt at høre Landboerne brugt som Motiv for at bygge en Pavillon, da Aarhus selv uden en Pavillon i "Vennelyst" bød Landboerne fuldt saa gode Forhold som en Stationsby. Arbejderorganisationerne havde vedtaget at holde Fest i "Vennelyst", uagtet der nu ingen Restauration var, og at afskaffe den offentlige Dans, saa naar de kunde gøre det, kunde de mindre Organisationer ogsaa. Han troede ikke, at en eventuel Pavillon kunde lejes ud til Musikforeningen, og mente, at Udvalget, naar det var Regnvejr, kunde henlægge Koncerterne til Teatret.

Formanden vilde henstillede til de følgende Talere at fatte sig i endnu større Korthed.

Müller gjorde gældende, at hans Udtalelser i Fjor var fremkommet under ganske andre Forhold; hvis det da havde staaet paa et enten - eller, havde han naturligvis ikke udtalt sig, som lian gjorde. "Vennelyst" var da sunket saa dybt, at der maatte ske en Forandring.

Magnus Nielsen hørte hverken til Nord- eller Sydpartiet, men kunde ikke tænke sig, at man i sin Tid havde bevilget Penge til en Pavillon i "Vennelyst", for at de, naar Pavillonen brændte, skulde anvendes andet Steds. Det forbavsede ham meget, at de to Rigsdagsmænd heller ikke i Dag var til Stede, men det maatte vel være et Tilfælde. Han troede ikke, Kommunen fik Assurancesummen udbetalt uden at bruge Pengene til en ny Pavillon i "Vennelyst". Det var meget rigtigt, at "Vennelyst" havde været i Dekadence; det skyldes imidlertid særlig den daarlige, upraktiske Bygning, der vel var smuk, men ubrugelig, saa skulde der bygges igen, maatte man tage praktiske Folk med paa Raad, og saa maatte der paa ingen Maade bygges mindre. Han vilde gerne være med til foruden Assurancesummen at bevilge en 20-30,000 Kr., saaledes at man kunde faa noget ordentligt. Der var her slet ikke Tale om at ofre noget for Udstillingens Skyld, men kun om at genopbygge en afbrændt Pavillon. Kommunal Musik var en udmærket demokratisk Foranstaltning, men andre gode kommunale Opgaver, saasom Gymnastik for Ungdommen kunde jo ogsaa dyrkes i en Vennelystpavillon. Det forbavsede ham at høre Hr. Simonsen omtale Udvalgets Forslag om en midlertidig Ordning som umuligt; det maatte have været

morsomt for Hr. Harald Jensen at høre. Han kunde slutte sig til Hr. Mikael Johansens Forslag om at give Udvalget Lov til sammen med kyndige Folk videre at drøfte Spørgsmaalet om en endelig Ordning for "Vennelyst".

Mikael Johansen syntes ikke, Hr. Nørsgaard skulde bruge Fødselsstiftelsen som Skræmmebillede, da Hr. Nørsgaard dog sidst havde gjort gældende, at det egentlig ikke var Musikken, men Fyrværkeriet, der var til Gene for Hospitalet. Han vilde bede Hr. Samuelson spørge de næringsdrivende om, hvilken Betydning det havde at faa de fremmede ført gennem Byen, og hævdede, at han skulde gøre alt muligt for at faa Udstillingens Forlystelser lagt ud til "Vennelyst", hvad der efter hans Mening kun kunde gavne baade Udstillingen og Byen. I København og Horsens havde Forlystelserne ikke været knyttet sammen med Udstillingerne. Sandsynligvis vilde det ikke lykkes at faa Forlystelserne lagt ud i "Vennelyst", men det skulde dog hævdes, at en saadan Ordning ikke i mindste Maade kunde skade Udstillingen, der vilde faa samme Entre og samme Pladsleje, enten der var Forlystelser eller ej. Naturligvis var der ingen, der tænkte paa at bygge for

300.000 Kr. Den store Koncertsal i "Tivoli" havde saa vidt ham bekendt kun kostet henimod 80.000 Kr., og her forlangte man ikke andet end de Penge, der skulde udbetales i Assurance for den afbrændte Pavillon. At Udvalgets Indstilling om Afholdelse af Musik var blevet forkastet ved sidste Møde, kunde der ingen Tvivl være om. Der var ingen Grund til at give Afkald paa 15% af Assurancesummen for at bygge andet Steds. Skønt "Vennelyst" maatte anses for det eneste passende Sted at afholde kommunale Sommerkoncerter, skulde han dog i og for sig ikke have noget imod ogsaa at lade Musikken spille andre Steder, hvis der kunde findes en heldig Ordning.

J. C. Petersen troede ikke, at "Vennelyst" mere vilde blive en lukrativ Forretning, dertil havde Forholdene forandret sig for meget; men desuagtet var han overbevist om, at man blev nødt til at bygge en Pavillon alligevel, da der kunde gives Lejligheder, hvor andre Pladser ikke egnede sig. Derfor vilde han stemme for en Pavillon og anbefale andre at gøre det samme. Om Pavillonen skulde være stor eller lille beroede meget paa, hvad man regnede for stor eller lille, men i ethvert Fald vilde en Pavillon til 20,000 Kr. blive altfor lille. Han kunde tænke sig, at man anvendte Assurancesummen, men heller ikke mere. At anskaffe et Koncertlokale til baade Sommer- og Vinterbrug vilde være ret uforsvarligt. Egentlig var Musik en lige saa ukommunal Opgave som en Koncertsal, og han havde talt derimod i Fjor; men da man havde indladt sig paa at gøre et Forsøg med kommunal Musik,

maatte der fortsættes endnu en Tid, da et Forsøg, der kun strakte sig over en enkelt Sommer, ikke var meget værd. Han kunde godt forstaa, at man ved sidste Møde ikke havde ønsket at træffe nogen Bestemmelse angaaende Musikken, inden det var afgjort, om der skulde bygges eller ej. Dette Spørgsmaal kunde Udvalget for Resten godt have stillet umiddelbart efter Branden, saa vilde megen Tid været vundet. Teatersalen kunde sikkert godt benyttes af Gymnastikforeningerne. Det vilde være højst uheldigt at lægge den ny Pavillon nede ved Anlægets naturlige Indgang, saa man maatte haabe, at der blev antaget sagkyndig Assistance, naar Planerne skulde udarbejdes.

Jul. Andersen kunde ikke se, at Sporene kunde skræmme, for Udvalget havde været overbevist om, at det nok skulde have skaffet saadanne Forhold, at de kunde tilfredsstille ethvert rimeligt Krav. Naar der taltes om at gøre "Vennelyst" til zoologisk Have, vilde han dog tro, at Patienterne paa Sygehuset vilde være ulige bedre tjent med at høre lidt god Musik om Aftenen end med at høre Løver brøle hele Natten. Det var beklageligt, at Hr. Harald Jensen skulde mangle ved Afstemningen, men hans Underskrift var dog paa Indstillingen, saa Raadet kunde se, at Udvalget var enigt. Maaske blev en Pavillon ingen lukrativ Forretning, men det var heller ikke Maalet for Kommunen hverken paa delte eller flere andre Omraader, Udvalget ansaa en Størrelse noget nær som den afbrændte Pavillon for den bedste og havde haft Tilbud fra et Par af Skovværterne om at overtage den kommunale Musik, men Vilkaarene var aldeles uacceptable. Hvis Pavillonen nogenlunde skulde forrente sig, vilde det nok være rigtigst at bygge den i Anlægets nedre Del, og Skaden derved kunde heller ikke være stor, da Anlægets øvre Del var den kønneste. Han kunde anbefale, at Udvalget, suppleret med et bygningskyndigt Medlem, fik Bemyndigelse til at udarbejde Overslag for en tidssvarende Bygning.

Nørgaard hævdede, at det vilde være en stor Skam at lægge Pavillonen nede for neden, hvor den kun vilde blive en almindelig Gadebeværtning, hvad de omboende Beværtere næppe vilde være glade ved. Han kunde godt være med til at bevilge kommunal Musik og havde kun peget paa, at Fødselsstiftelsen vilde være en yderlig Vanskelighed for at afholde store Fester. Desværre var det nødvendigt at lægge Forlystelserne tæt op til Udstillingen, og i 1888 . var "Tivoli" og Udstillingen da ogsaa forenet til et Anlæg. Han forstod ikke, at Hr. Müller kunde se saa sangvinsk paa Forholdene, fordi Pavillonen var brændt, og syntes, at Hr. Magnus Nielsen ogsaa havde forandret Standpunkt noget. Han kunde gaa med til at anvende indtil 30000 Kr. til Pavillonen.

Samuelson oplyste, at Hr. Harald Jensen var til et vigtigt Udvalgsmøde og derfor umuligt kunde være til Stede i Byraadet i Dag. Der var ingen Grund til at tale om et Nord- og et Sydparti, da hele Byen var fælles om "Vennelyst", det eneste Anlæg Byen havde. Det vilde sikkert være umuligt at forlægge Udstillingens Forlystelser til "Vennelyst", og det var vist en Fejl Sum, Hr. Mikael Johansen havde opgivet om "Tivolis" Koncertsal.

Simonsen fastholdt, at Musikken i Følge Referatet ikke var blevet stemt ned. Hvis han havde haft mindste Tro paa, at der var noget at stille op med "Vennelyst", skulde han gerne været med til at bevilge en Snes Tusinde Kroner, men han ansaa det for fuldstændig haabløst. Han havde intet imod, at Hr. Magnus Nielsen søgte at stille den ene Socialdemokrat op imod den anden, men han syntes, Hr. Magnus Nielsen skulde være noget forsigtig, da Enigheden i hans eget Parti, ikke syntes synderlig stor.

Jakob Jensen syntes ikke, Hr. Magnus Nielsens var heldig, og kunde forsikre Hr. Magnus Nielsen om, at Socialdemokraterne nok skulde holde sammen paa Principspørgsmaalene; men denne Sag var ingen Partisag. Naar der havde været mange Folk i "Vennelyst" i Fjor, var det, fordi Sommeren havde været regnfuld.

Mikael Johansen hævdede, at det, at 8 á 10000 Mennesker daglig drog gennem Byen, maatte være til Gavn for denne. Han vidste nok, at "Tivoli" havde været forenet med Udstillingen; dersom "Vennelyst" havde ligget mod Syd, var det vel ogsaa nok blevet kædet sammen med Udstillingen her.

Magnus Nielsen udtalte, at naar Hr. Jakob Jensen ikke kunde klare sig længere, beskyldte han altid andre for at drive Politik.

Filtenborg vilde støtte Forslaget om at bemyndige Udvalget til at komme med Forslag til en Pavillon til højst 30000 Kr.

Samuelson troede ikke, at en Pavillon i "Vennelyst" vilde have Betydning som Trækplaster for at faa de fremmede ned i Byen.

Mousten maatte oplyse Hr. Magnus Nielsen om, at Gymnastikforeningerne hidtil havde faaet alle de Lokaler, de havde ønsket.

Mikael Johansen havde ikke sagt, at det var Pavillonen, men samtlige Forlystelser, der vilde trække Udstillingsgæsterne ned i Byen.

Jul. Andersen fandt, at Beløbet til den ny Pavillon ikke burde sættes lavere end

Assurancesummen. Det kunde da vel ikke være Meningen, at Kommunen skulde tjene ved Branden.

Nørgaard kunde ikke se, der var Anledning til at bruge hele Assurancesummen, naar der kun skulde bygges en mindre Pavillon.

Mikael Johansen undrede sig over at at høre, at der her, hvor der kun var Tale om at genopbygge en Pavillon, skulde knibes saa meget, efter at der var bevilget Penge til Opførelse af ny Pavilloner baade ved Varna og Ørnereden.

Nørgaard havde stemt imod Pavillonerne mod Syd. Med Hensyn til Musikken i Sommer mente han, at man godt kunde vedtage, at der skulde afholdes Koncerter, men at Spørgsmaalet om, hvad disse skulde koste, og hvor de skulde afholdes, helst maatte opsættes, til det var bestemt, hvor Pavillonen skulde ligge.

Jakob Jensen ansaa det for bedst, at Udvalget kom med en Plan for, hvorledes de til Musikken bestemte Penge skulde anvendes, inden der blev truffet nogen Afgørelse.

Simonsen foreslog, at Udvalget først spurgte Skowærterne, om de vilde give noget klækkeligt for at faa Orkesteret et Par Aftener om Ugen. Hvis Skowærterne ikke vilde give noget, der kunde forslaa, kunde man senere tage Bestemmelse for "Vennelyst" alene. De 6000 Kr. vilde ikke strække til for Koncerter 6 Gange om Ugen.

Mikael Johansen mente, at Musikdirektøren allerede havde engageret Musikerne, og at der derfor helst nu maatte træffes en Bestemmelse. Da der kun skulde afholdes Koncerter i 27a Maaned, og da det vel ikke var Meningen, at Entreen skulde være helt gratis, vilde de 6000 Kr. nok strække til.

Magnus Nielsen spurgte, hvem der skulde have Restbeløbet af Assurancesummen, for der skulde efter Loven bygges igen for samme Sum.

Formanden mente ikke, dette Spørgsmaal laa for nu.

Jul. Andersen fraraadede Skiften med Koncertstedet og forstod ikke, hvorfor der skulde udarbejdes andet Overslag end det, der var blevet forelagt ved sidste Møde. Af Hensyn til Musikerne maatte der træffes en Bestemmelse nu.

Nørgaard mente, at der nok med det samme kunde træffes en Ordning med Musikken, men at Værtsspørgsmaalet maatte staa hen, til det var afgjort, hvor den ny Pavillon skulde ligge.

Olesen syntes, man skulde følge Udvalgets Indstilling fra sidst, og kunde ikke indse, at det

kunde foregribe noget nu at antage en Vært, naar Udvalget lovede at arrangere alt saaledes, at der ingen Hindringer skulde være ved Bygningen af Tepavilonen.

Jul. Andersen hævdede, at Værtspørgsnaalet og Musikspørgsmaalet hørte sammen, da Værten skulde have Tid til at forsyne sig med Borde og Stole.

Filttenborg ansaa det for rigtigst først at forhandle med Skovværterne for at høre, hvad de vilde give for at faa Orkesteret overladt 2 Gange om Ugen hvert Sted.

Jakob Jensen vilde stemme imod den gamle Indstilling, fordi Anlægget efter den vilde blive lukket hver Aften.

Mikael Johansen slog fast, at Hr. Jakob Jensen og flere nu igen vilde stemme mod Musikken.

Jakob Jensen kunde godt stemme for Musikken, men vilde have den anslaaede Indtægt ved Billetsalg strøget først.

Simonsen hævdede, at der ikke var nogen, der vilde stemme den kommunale Musik ned, men kunde ikke se noget til Hinder for, at man søgte en Ordning med Skovværterne.

Jul. Andersen gjorde opmærksom paa, at Nettoudgiften vilde blive 6000 Kr., hvis Indtægten ved Billetsalg blev strøget. Dersom Anlægget blot ikke skulde blive et Tilholdssted for daarlige Elementer, havde han forøvrigt intet imod at stryge Entreen.

Jakob Jensen pegede paa, at der intet var i Vejen i Skovene, hvortil der ingen Entre blev taget, og at der godt kunde sættes Vagt ved Indgangene til "Vennelyst", saaledes at berusede Personer ikke fik Adgang.

Jul. Andersen foreslog, at Adgangen 2 á 3 Aftener om Ugen blev gratis.

Formanden kunde ikke forstaa, at Udvalget ikke kunde tiltræde Hr. Nørgaards Forslag om at slutte Kontrakt med Musikerne og saa senere komme med Indstilling om Værtspørgsmaalet.

Jul. Andersen mente det heldigst for Tidens Skyld nu at faa en Vedtagelse for begge Dele.

Jakob Jensen foreslog fri Adgang til alle Koncerterne.

Det vedtoges at bemyndige Udvalget til at fremkomme med Forslag til Opførelse af en mindre Pavillon i "Vennelyst" for et Beløb af indtil 30000 Kr. og til at afslutte Kontrakt angaaende Musik i "Vennelyst" for Kommunens Regning i 2 ½ Maaned af den

forestaaende Sommer. Indstilling fra Udvalget imødeses med Hensyn til den øvrige Ordning af Anlæggets Drift.

Uddrag fra byrådsmødet den 23. april 1908 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 24-1908)

Indstilling fra Forskønnelsesudvalget om, at i "Vennelyst" for Tiden fra 1. Maj til 15. September 1908 udlejes til Restauratør Hans Rising paa følgende Vilkaar:

1. Husleje og Forrentning af Lysanlægget vil være at afbetale med Halvdelen - Kr. 550 - senest 1. Maj. Restbeløbet - Kr. 550 - senest 15. Juli 1908.
2. Gas og elektrisk Strøm vil være at betale af Lejeren efter Regning fra Belysningsvæsenet.
3. Lejeren er pligtig - uden Godtgørelse - at finde sig i de Ulemper, Opførelsen af en eventuel Pavillon i Anlægget kan medføre.
4. Lejeren er pligtig at underskrive en Lejekontrakt, der i alt væsentlig er i Overensstemmelse med den Kontrakt, der har været mellem Hr. Restauratør Nielsen og Udvalget.

Jul. Andersen gennemgik og anbefalede Indstillingen. Da det nu var besluttet, at den ny Pavillon skulde ligge paa den gamle Pavillons Plads, kunde der da intet foregribes. Byggepladsen kunde afspærres, og Serveringspladsen skulde være længere mod Nord. De smaa Omforandringer, der skulde foretages, kunde afholdes af det Beløb, der var anvist til Reparationer. Det var absolut nødvendigt at faa en Restauration indrettet for Sommeren, dels for Koncerternes Skyld og dels for Foreningernes Skyld. Skulde de lejende Foreninger selv etablere Restauration, maatte der stilles Telte op, og de vilde ikke pynte i Anlægget. Naar der i Bladene var meddelt, at Udvalget havde afsluttet Kontrakt med Hr. Rising, var dette i Modstrid med Sandheden, da Aftalerne med Hr. Rising selvfølgelig kun var bindende med Byraadets Sanktion.

Simonsen forklarede, at Restauratør Olsen fra Pavillonen i Riis Skov havde troet, at Udgiften til Musikken kun var 6000 Kr. og derfor kun havde tilbudt Halvdelen deraf. Naar Hr. Olsen blev bekendt med, at Udgiften i Virkeligheden var 7000 Kr., vilde han sikkert med

Glæde forhøje sit Bud for at faa Orkesteret til Raadighed de tre Gange om Ugen. Ved den foreslaaede Ordning skænkede Byen faktisk 3500 Kr. for at faa 1100 Kr. ind. Han maatte minde om, at Udvalgets Formand havde lovet at tage Spørgsmaalet om Enn Entre under Overvejelse.

Jul. Andersen kunde ikke gøre ved, at Hr. Olsen havde misforstaaet Forholdet. Hr. Olsen vilde kun give ca. 1800 Kr., og det var ikke Halvparten af 7000 Kr. Skulde man overlade Orkesteret til Hr. Olsen for 60- 65 Kr. pr. Aften, vilde Underskuddet blive betydelig større end 2700 Kr. Der var Sandsynlighed for, at Udvalget kunde gaa med til gratis Entre 2-3 Aftener om Ugen; men der forelaa i den Henseende ingen Vedtagelse fra Byraadets Side. Skulde der vise sig Ulemper ved at lade Entreen falde, kunde man lukke igen.

Mikael Johansen maatte anse det for meget uheldigt at dele Musikken mellem "Vennelyst" og Skovene. I Skovene kunde der ikke tages Entre, og den kommunale Musik maatte naturligvis være i et Anlæg, der kunde lukkes. Han vilde fraraade, at Entreen blev gratis. Den var ansat saa lav, at alle kunde faa Raad til at give den, og Anlægget blev først lukket Kl. 8 om Aftenen med Undtagelse af den halve Snes Dage om Aaret, da der var Udstillinger eller lignende.

Filtenborg fraraadede at give fri Entre og slog fast, at man i Virkeligheden kun fik 400 Kr. i Leje, da de 600 Kr. skulde anvendes til Reparationer. Kontrakten kunde derfor ikke kaldes særlig fin, især naar det toges i Betragtning, at Værten fik Eneret paa Anlægget.

Simonsen pegede paa, at der i de 9000 Kr. var Udgifter, der kun kom "Vennelyst" ved. Hr. Olsen tilbød omtrent 100 Kr. pr. Aften i 33 Aftener, og et saadant Tilbud syntes det ikke forsvarligt at afvise, saa han maatte bede om, at Hr. Olsens Andragende kom frem for Byraadet. I Riis Skov vilde Musikken komme til at spille under langt bedre Forhold end i "Vennelyst", særlig under Byggeriet. Hvis Hr. Olsens Tilbud blev afvist, var det, fordi Hr. Jul. Andersen havde sat sig i Hovedet, at Hr. Rising skulde have "Vennelyst", og at der kun skulde musiceres der.

Jakob Jensen gjorde gældende, at den største Del af Aarhus Borgere var Arbejdere og altsaa ikke havde Tid til at spadserere før henad Kl. 8 om Aftenen, og til den Tid kunde de saa ikke komme i "Vennelyst" uden Betaling. Desuden var det ikke Entreen alene, men der skulde ogsaa nydes noget. Dersom Udvalget imidlertid kunde faa en Ordning med Hr. Olsen, fik man en betydelig Del af Pengene ind, og Byens Befolkning kunde nyde den

gratis Musik i Skoven. Forslaget var iøvrigt ligesaa haltende som de Forslag, der ellers kom fra Udvalget, og Entrespørgsmaalet var end ikke omtalt, Før dette Spørgsmaal var afgjort, kunde man ikke bedømme, om Lejeafgiften var passende.

Nørgaard fandt det uheldigt, at der snart skulde betales Entre og snart være fri Adgang, hvis der skulde musiceres alle 6 Aftener. Skulde Anlægget være aabent nogle Aftener om Ugen, hvad han gerne saa, maatte det være uden Musik, og skulde der musiceres hver Aften, burde der altid tages Entre. Entrespørgsmaalet maatte afgøres, inden der blev afsluttet Kontrakt med Hr. Rising, og han vilde derfor spørge Udvalget, hvilken Aftale der i den Henseende var truffet med Hr. Rising, som for øvrigt nok maatte kunne give noget mere i Leje.

Vestesen kunde ikke være med til at slutte Overenskomst med nogen Vært, inden der forelaa en samlet Oversigt over hele Ordningen, og vilde derfor foreslaa, at Sagen blev udsat, til der forelaa en Indstilling i den Henseende. Pavillonen maatte tilmed rykkes op til Fjælleboden.

Jul. Andersen hævdede, at man ved at modtage Hr. Olsens Tilbud vilde komme til at forære Hr. Olsen ca. 65 Kr. for hver Aften, Musikken kom til at spille i Riis Skov, og at Underskuddet altsaa vilde blive paa 4800 Kr. i Stedet for paa 2700 Kr. plus Indtægten ved Entreen. Anlægget havde været udbudt, saa man fik ikke større Lejeindtægt, end Hr. Risings Bud lød paa, og Hr. Rising maatte forpligte sig til at finde sig i de Ulemper, Byggeriet maatte medføre. Entrespørgsmaalet var afgjort. Hvis Byraadet ikke kunde vedtage det nu foreliggende Forslag, var der intet at gøre. Det var nu vedtaget, at Pavillonen skulde ligge paa samme Plads som den nedbrændte, og vel kunde den derfor godt rykkes nogle Alen til den ene eller anden Side, men op til Fjælleboden kunde den ikke komme.

Mikael Johansen forstod ikke, at Hr. Vestesen kunde tale om en anden Plads for Pavillonen, da det dog for knap en Time siden var blevet vedtaget, at Pavillonen skulde ligge paa samme Tomt som den gamle. Hr. Risings Tilbud syntes meget pænt, naar det toges i Betragtning, at Hr. Rising desuden skulde anskaffe Borde og Stole og Service samt leje Telte, naar der skulde holdes større Fester. Hvis Vejret blev godt, skulde hele Udgiften nok komme ind ved Entreen. Han var enig med Hr. Simonsen i, at Hr. Olsens Andragende som ethvert andet maatte frem for Byraadet; men derfor kunde man ikke tage de alt bevilgede 6000 Kr. til Musik bort fra "Vennelyst".

Jakob Jensen maatte gøre Hr. Jul. Andersen opmærksom paa, at man slap for

Kontroludgifterne, hvis man lod Musikken spille i Skoven. Det var ret morsomt nu at høre Hr. Jul. Andersen sige, at Entrespørgsmaalet var afgjort, særlig naar man sammenholdt denne Udtalelse med Hr. Andersens Udtalelse om samme Spørgsmaal i sidste Møde og for et Kvarter siden. Der var Forskel paa, om Pavillonon skulde ligge paa samme Tomt eller samme Plads. Forhaabentlig kom der en Situationsplan og et Bevillingsspørgsmaal, og saa vilde han med flere stille Forslag om at dreje Pavillonon, saaledes at Forholdene kunde blive bedre.

Simonsen var forbavset over at høre Hr. Jul. Andersen sige, at Hr. Olsen kun vilde give omved 1900 Kr., da Hr. Olsen til Taleren havde sagt, at han vilde give op imod 3000 Kr. Det var derfor bedst, at Andragendet blev behandlet i Byraadet.

Jul. Andersen oplyste, at Hr. Rising havde erklæret, at han ikke ønskede fri Entre. Dersom der havde været Tid, vilde Hr. Olsens Andragende være blevet fremlagt sammen med Indstillingen. Det var engang vedtaget, at Pavillonon skulde ligge samme Sted som den nedbrændte, og den burde heller ikke rykkes længere tilbage. Hele denne Sag var for Resten blæst op til langt mere, end der var Anledning til. Han vilde spørge Skovudvalget, om det ikke havde Anvendelse for 14-15 Kakkellovne oppe fra "Vennelyst".

Filtensborg antog ikke, der var andet at gøre end at vedtage Kontrakten, men det maatte føjes til, at Entreen skulde være den samme som sidste Aar.

Nørgaard spurgte, om de Foreninger, der lejede Anlægget, skulde give noget for Musikken.

Jul. Andersen oplyste, at Foreningerne for Musik, Kontrol og Billetter skulde give 250 Kr. om Søndagene og 150 Kr. de søgne Dage. Maaske kunde der i Aar være Anledning til at slaa 25 Kr. af. Udvalget skulde overveje, om Entreen for Børn ikke kunde nedsættes til 10 Øre.

Nørgaard vilde stemme imod Indstillingen, hvis Entreen blev sat lavere end 15 Øre.

Indstillingen vedtoges med Tilføjende, at der vil være at opkræve Entre ligesom sidste Aar hver Aften, der musiceres.